

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра міжнародної економіки

06-12-34

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних занять та самостійного вивчення
навчальної дисципліни «Фінансові системи зарубіжних
країн» студентами напряму підготовки 6.030503
«Міжнародна економіка» денної форми навчання

Рекомендовано методичною
комісією напряму підготовки
«Міжнародна економіка»
Протокол № 6 від
13.01.2016р.

Рівне-2016

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Методичні вказівки для практичних занять та самостійного вивчення навчальної дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» студентами напряму підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка» денної форми навчання / Валіулліна З.В., – Рівне: НУВГП, 2016. – 22 с.

Упорядник: Валіулліна З.В. доцент кафедри міжнародної економіки, кандидат економічних наук.

Відповідальний за випуск: О.М. Сазонець, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки

Національний університет
водного господарства
та природокористування
ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Теми та зміст практичних занять	5
3. Види самостійної роботи студента.....	10
4. Вимоги до підготовки, виконання та оформлення завдань за видами самостійної роботи студента.....	12
4.1. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	12
4.2. Вимоги до підготовки презентації індивідуального навчально-дослідного завдання.....	17
5. Картка оцінювання студентів.....	19
6. Завдання з підготовки до підсумкового контролю	20
7. Рекомендована література.....	22

© Валіулліна З.В., 2016
©НУВГП, 2016

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фінансова система є однією із найважливіших сфер економіки тому, що тут відбувається формування, розподіл і споживання фондів грошових коштів. Враховуючи глобальний характер сучасних фінансів, дослідження закономірностей еволюції фінансової системи та її структури є одним з найважливіших питань фінансової сфери. Глобалізація нерозривно пов'язана із розвитком фінансових технологій, так як саме завдяки їм вона зазнала такого розмаху та високих темпів розвитку.

Фінансова система як елемент реалізації державної політики відіграє ключову роль у структурі ринкових відносин і механізмі державного регулювання. Ефективний розвиток суспільного виробництва залежить від результативності процесу управління елементами фінансової системи, розуміння особливостей її функціонування. В сучасних умовах розвитку світової та національної економік організація й функціонування фінансової системи країни набувають нового змісту. Тому слід приділяти значну увагу вивченню окремих складових фінансових систем зарубіжних країн, що і є основою дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн».

Основною *метою* вивчення дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» є набуття та засвоєння студентами комплексних знань та професійної компетенції з питань структури та основ функціонування фінансових систем зарубіжних країн. Розширенні та поглибленні теоретичних знань студентів з принципами побудови, основними тенденціями становлення і розвитку фінансових систем зарубіжних країн.

Студент повинен *знати* принципи організації сучасних фінансових систем; роль і місце національних фінансових систем у системі міжнародних економічних відносин; особливості організації фінансових відносин у різних країнах світу; можливі напрямки удосконалення організації фінансів у різних країнах; особливості внутрішньої економічної політики зарубіжних країн;

Вивчення дисципліни передбачає розв'язання таких завдань:

- ✓ формування професійних уявлень про підгрунття функціонування фінансових систем зарубіжних країн;
- ✓ одержання умінь та навиків з визначення основних напрямків глобалізації світових фінансових потоків;
- ✓ використання у практичній фаховій діяльності стійких умінь та навичок визначати принципи і конкретні форми організації фінансових відносин у різних сферах життєдіяльності суспільства.

Після вивчення дисципліни студент повинен *вміти*:

- ✓ визначати роль і місце національних фінансових систем у сфері міжнародних економічних відносин;
- ✓ об'єктивно та грамотно оцінювати економічні процеси, що відбуваються у світі;
- ✓ аналізувати основні проблеми розвитку окремих національних фінансових ринків;
- ✓ орієнтуватися в особливостях національних фінансових систем зарубіжних країн;
- ✓ аналізувати основні тенденції глобалізації фінансових ринків і спрямованість світових фінансових потоків;
- ✓ давати порівняльну характеристику моделей побудови фінансових систем зарубіжних країн;
- ✓ використовувати макроекономічні показники для обґрунтування висновків розвитку національних економік.

Місце навчальної дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» у структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки фахівця за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» визначається входженням даної навчальної дисципліни до комплексу підготовки фахівців у сфері міжнародної економіки і пов'язаністю з такими навчальними дисциплінами, як: «Макроекономіка», «Міжнародна економіка», «Міжнародний маркетинг», «Облік у зарубіжних країнах», «Економіка зарубіжних країн», «Міжнародні фінанси».

2. ТЕМИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ФІНАНСОВА СИСТЕМА ІНДУСТРІАЛЬНО-РОЗВИНЕНИХ КРАЇН ТА КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Практичне заняття 1

Тема. Поняття, класифікація та склад фінансових систем

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: Ознайомити студентів із поняттям та підходами до визначення фінансової системи, організаційними засадами бюджетного устрою в зарубіжних країнах.

План практичного заняття

1. Поняття та підходи до визначення фінансової системи.
2. Загальна характеристика окремих ланок фінансової системи.
3. Взаємозалежність фінансових систем різних країн, глобалізм у світовій економіці.
4. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Сучасні тенденції становлення та розвитку фінансових систем зарубіжних країн.
2. Структура, інструменти й учасники фінансових ринків у зарубіжних країнах

Література [3, 7, 8, 9].

Практичне заняття 2

Тема. Загальна характеристика організації фінансів країн з розвинутою ринковою економікою

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: Ознайомити студентів із державною політикою в сфері фінансів в країнах з розвинутою ринковою економікою.

План практичного заняття

1. Державна політика в сфері фінансів в країнах з розвинутою ринковою економікою.
2. Фінансові методи і моделі регулювання соціально-економічних процесів у західних державах.
3. Механізм функціонування державних видатків.
4. Особливості мобілізації державних доходів.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Особливості організації фінансів підприємств в країнах з розвинутою ринковою економікою.
2. Обґрунтувати наслідки впливу глобалізації на сучасні фінансові відносини.
3. Визначити й охарактеризувати відмінні риси структури, інструментів та учасників фінансових ринків у країнах з розвинутою ринковою економікою.
4. Обґрунтувати причини зростання ролі та значення місцевих фінансів у фінансових системах країн, що розвиваються.
5. Обґрунтувати причини зростання ролі спеціальних позабюджетних фондів у фінансових системах розвинених країн.

Література [2, 3, 6, 7, 8, 9].

Практичне заняття 3

Тема. Фінансова система США

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: Визначити структуру економіки США, соціально-економічні показники розвитку. Провести характеристику фінансової системи США та її структури.

План практичного заняття

1. Структура економіки США, соціально-економічні показники розвитку.
2. Загальна характеристика фінансової системи США, її структура.
3. Федеральний бюджет: його доходи і видатки.
4. Фінанси штатів і місцевих органів влади.
5. Особливості міжбюджетних відносин.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Призначення спеціальних фондів в США.
 2. Бюджетний процес в США.
 3. Державний борг і бюджетний дефіцит.
 4. Визначити найслабшу ланку фінансової системи США.
- Обґрунтувати відповідь.
5. Довести та обґрунтувати значну роль президента США в бюджетному процесі.

Література [3, 4, 7, 8, 9].

Практичне заняття 4

Тема. Фінансова система Японії

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: Ознайомити студентів з фінансовою системою Японії. Визначити фінансово-економічний розвиток Японії.

План практичного заняття

1. Фінансово-економічний розвиток Японії в 90-х рр.
2. Державний бюджет, його склад, структура, динаміка бюджетних доходів і витрат.
3. Характеристика бюджетного процесу в Японії.

4. Організація фінансового контролю.
5. Бюджетний дефіцит і державний борг Японії.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Фінанси місцевих органів влади.
2. Призначення спеціальних фондів в Японії.
3. Фінанси підприємств і японська модель корпоративного управління.
4. Визначити слабе місце бюджетного процесу Японії. Обґрунтувати відповідь.
5. Визначити специфічні риси фінансів державних підприємств як ланки фінансової системи Японії.

Література [3, 4, 7, 8, 9].

Практичне заняття 5

Тема. Фінансова система Європейського Союзу

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: Дослідити фінансову систему Європейського Союзу та етапи економічної інтеграції.

План практичного заняття

1. Етапи економічної інтеграції в Європі.
2. Характеристика інституціональної структури ЄС.
3. Особливості організації союзного бюджету.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Спеціальні фонди ЄС і фінансування окремих програм соціально-економічного розвитку.
2. Проблеми та перспективи розвитку ЄС на сучасному етапі.
3. Обґрунтувати проблему фінансової системи ЄС “донори-реципієнти”.
4. Запропонувати напрям реформування бюджету ЄС.
5. Сучасні проблеми та напрями реформування фінансової системи ЄС.

Література [2, 3, 4, 5, 8, 9].

Практичне заняття 6

Тема. Фінансові системи країн Центральної та Східної Європи

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: Провести характеристику та визначити особливості соціально-економічних процесів у країнах Центральної та Східної Європи.

План практичного заняття

1. Характеристика соціально-економічних процесів у країнах Центральної та Східної Європи.
2. Структурна побудова фінансових систем країн Центральної та Східної Європи.
3. Особливості функціонування державного сектору економіки.
4. Проблеми проведення приватизації.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Державний кредит: структура і динаміка державного боргу в країнах Центральної та Східної Європи.
2. Адаптація економічної політики країн Центральної та Східної Європи до інтеграційних вимог Європейського Союзу.
3. Визначити спільні та відмінні риси становлення і розвитку фінансових систем країн Центральної та Східної Європи.
4. Визначити позитивні риси макроекономічних реформ країн Центральної та Східної Європи.
5. Визначити спільні та відмінні риси структури і процесів формування державного боргу країн Центральної та Східної Європи.

Література [2, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 7

Тема. Фінансові системи нових індустріальних країн

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: Дослідити особливості фінансової політики в країнах Південно-Східної Азії та Латинської Америки.

Визначити методи залучення довгострокового капіталу та прямих інвестицій.

План практичного заняття

1. Державна політика в сфері фінансів в нових індустріальних країнах Південно-Східної Азії та Латинської Америки.

2. Особливості фінансової політики в країнах Південно-Східної Азії.

3. Фінансові методи стимулювання експорту та захист національного виробника.

4. Залучення довгострокового капіталу та прямих інвестицій.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Модернізація економіки нових індустріальних країн на основі високих технологій.

2. Азіатська модель розвитку.

3. «Креольський лібералізм» - модель економічного розвитку країн Латинської Америки.

Література [3, 4, 8, 9].

3. ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Самостійна робота студента – це форма організації навчального процесу, яка передбачає виконання студентом запланованих завдань під методичним керівництвом викладача. Вона є важливою складовою навчальної діяльності, що впливає на глибину та стійкість набутих знань і умінь, які допомагають творчо застосовувати їх у майбутній професійній діяльності. На самостійну роботу студентів денної форми з вивчення навчальної дисципліни «Фінансові системи зарубіжних країн» виділяється 60 годин (або 67% від фонду часу, запланованого в робочій програмі дисципліни). У зв'язку з цим ряд питань теоретичного характеру та практичних завдань студенти вивчають та виконують самостійно за базовою та додатковою літературою.

Розрізняють два основних напрямки самостійної роботи

студентів:

- під контролем викладача;
- самостійна позааудиторна робота.

Самостійна робота під контролем викладача здійснюється в аудиторії. Основними її формами є контрольна робота, ділова гра.

Позааудиторна самостійна робота студентів включає наступні види робіт:

1) роботи обов'язкового характеру:

- а) самостійне вивчення теоретичного (лекційного) матеріалу, підготовку до практичних занять з навчальної дисципліни;
- б) виконання домашніх завдань за темами практичних занять;
- в) підготовка до заходів поточного та підсумкового контролю;

2) роботи вибіркового характеру:

- а) виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ);
- б) виступ-презентація за обраною темою ІНДЗ;
- в) розробка розрахункових задач та ситуаційних вправ;

3) роботи стимулюючого характеру:

- а) участь у наукових конференціях з питань навчальної дисципліни;
- б) участь у конкурсах наукових робіт з питань навчальної дисципліни.

Під час самостійної роботи з вивчення теоретичного матеріалу студентам передусім слід звернути увагу на нові терміни та поняття; вивчити основні формули і позначення (аббревіатури) окремих понять. Для кращого засвоєння базових понять, позначень, формул доцільно зробити відповідні записи у робочому зошиті за кожною темою дисципліни.

Наприклад:

ВВП (GDP) – валовий внутрішній продукт (Gross Domestic Product) – сукупна ринкова вартість поточного виробництва кінцевих товарів і послуг, вироблених на території країни за певний період часу..

4. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ, ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ВИДАМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

4.1. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Пошаудиторна самостійна робота студента денної форми виконується у формі індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ). Кожному студенту видається окреме завдання. ІНДЗ передбачає опрацювання літератури за певною темою, яка закріплюється за студентом на 1-му практичному занятті та підготовку письмового звіту, що має таку структуру:

- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаної літератури та інформаційних

джерел.

ІНДЗ виконується у письмовій формі та може бути предметом обговорення на практичному занятті. Обсяг ІНДЗ – до 20 сторінок. У вступі (1-2 сторінки тексту) обґрунтовують актуальність теми, мету роботи, її структуру. В основній частині висвітлюється фактичний стан об'єкта дослідження, проблеми його регулювання, вітчизняний та/або зарубіжний досвід їх вирішення, роль держави (хто здійснює регулювання (суб'єкти регулювання), яким чином (методи регулювання)).

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ НАПИСАННЯ ІНДЗ

1. Особливості фінансів підприємств та домогосподарств у ФРН.
2. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи Австрії.
3. Фінанси Бельгії.
4. Фінанси Нідерландів.
5. Фінанси Люксембургу.
6. Загальна характеристика фінансової та податкової систем Данії.
7. Загальна характеристика фінансової системи Швеції.

8. Особливості податкової системи Швеції.
9. Загальна характеристика фінансової системи Фінляндії.
10. Фінансування автономних спільнот у Іспанії.
11. Загальна характеристика фінансової системи Греції.
12. Загальна характеристика фінансової системи Португалії.
13. Структура державних фінансів Польщі. Місцеві фінанси країни.
14. Фінансова система Угорщини.
15. Фінансова система Словенії.
16. Фінансова система Словаччини.
17. Фінансова система Чехії.
18. Особливості побудови та реформування фінансової системи Румунії.
19. Особливості побудови та реформування фінансової системи Естонії.
20. Особливості побудови та реформування фінансової системи Латвії.
21. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи Мальти.
22. Особливості побудови та реформування фінансової системи Румунії.
23. Особливості побудови та реформування фінансової системи Болгарії.
24. Бюджетна система РФ.
25. Податкова система РФ.
26. Бюджетна система Молдови.
27. Податкова система Молдови.
28. Бюджетна система США.
29. Прямі податки в США.
30. Непрямі податки в США.
31. Бюджетна система Канади.
32. Фінанси штатів США.
33. Податкова система Канади.
34. Податкова система Мексики.
35. Бюджетна система Бразилії.
36. Податкова система Бразилії.
37. Податкова система Чилі.

38. Фінансова система Аргентини.
39. Фінансова система Колумбії.
40. Фінансова система Перу.
41. Фінансова система Венесуели.
42. Фінансова система Коста-Ріки.
43. Фінансова система Куби.
44. Фінансова система Нікарагуа.
45. Фінансова система Панами.

Звіт з ІНДЗ виконується у друкованому вигляді. Вимоги до оформлення звіту: шрифт – Times New Roman; розмір шрифту – кегль 14; поля: зверху, знизу та зліва – 2,0 см; справа – 1,0 см.; міжрядковий інтервал – 1,5; вирівнювання в тексті – по ширині.

Нумерація сторінок має бути наскрізною: номер сторінки проставляють арабськими цифрами у правому верхньому кутку, але на титульній сторінці (перша сторінка) номер сторінки не проставляють. Після цифри крапку не ставлять.

Вступ, висновки, список літератури не нумерують. Підрозділи нумерують в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу ставлять крапку. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу).

В тексті повторюють назви всіх структурних елементів роботи. Заголовки «ЗМІСТ», «ВСТУП», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ» та назви розділів пишуть великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів пишуть звичайними літерами (крім першої літери) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Назву розділу пишуть, відступаючи від попереднього тексту додатково два рядки. Текст після назви розділу пишуть, відступаючи від неї додатково рядок.

Формули, таблиці, ілюстрації нумерують послідовно в межах кожного розділу. Номер їх складається з номеру розділу і порядкового номеру таблиці (формули, ілюстрації). Наприклад: 2.2 – друга таблиця другого розділу.

Таблицю вміщують після першого згадування про неї в тексті. Над правим верхнім кутом таблиці пишуть слово

«Таблиця» і вказують її номер (знак № при цьому не пишуть). Примітки до таблиці розміщують безпосередньо під таблицею. Повторні посилання на таблицю дають по формі: (див. табл. 2.1).

Номер формули пишуть на її рівні біля правого поля аркуша. Столпчик пояснень до формули (експлікацію) рівняють відносно знаку тире. Значення кожного символу і числового коефіцієнта подають з нового рядка. Вище та нижче кожної формули залишають не менше одного вільного рядка.

Якість виконання ІНДЗ залежить, насамперед, від якості пошуку, збору й аналізу всієї потрібної інформації. Під час підготовки ІНДЗ студент має використовувати додаткові літературні джерела: матеріали періодичних економічних видань, статистичні та аналітичні матеріали, офіційні інтернет-сторінки органів влади. Текст ІНДЗ повинен це відображати: в ньому повинні бути посилання на використані джерела.

Для міжнародних і регіональних порівнянь та аналізу найважливіших економічних та соціальних показників, які характеризують стан та ефективність економіки використовують наступні джерела інформації:

1. Веб-сайт Державної служби статистики України – найважливіша статистична інформація з усіх галузей економіки та соціального життя України, її регіонів та вибірково міжнародні порівняння країн: www.ukrstat.gov.ua.

2. Веб-сайт Міністерства фінансів України – фінансова інформація усіх галузей економіки і соціального життя України та її регіонів: <http://www.minfin.gov.ua>.

3. Інформація з розвитку регіонів України: <http://www.ir.gov.ua>.

Кожне міністерство України, обласна державна адміністрація, великі міста України, а також крупні підприємства, установи та організації мають свої інформаційно-аналітичні веб-сайти.

4. Найбільша у світі універсальна електронна енциклопедія „wikipedia” – інформація з усіх знань, галузей економіки та соціального життя: <http://ua.wikipedia.org>.

5. Веб-сайт державного комітету статистики Російської

Федерації – найважливіша статистична інформація усіх галузей економіки та соціального життя Росії, її регіонів ті вибірково міжнародні порівняння: <http://www.gks.ru>.

6. Веб-сайт статистичного агентства Eurostat Європейського союзу – найважливіша постійно обновлювана інформація з усіх галузей економіки та соціального життя 27 країн – членів Європейського союзу: <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat>.

7. Веб-сайти ООН – економічна, соціальна та демографічна інформація 192 країн – членів ООН: <http://www.un.org/>

8. Веб-сайт Всесвітнього банку ООН (World Bank) – фінансова та економічна інформація 190 країн – членів ООН: www.world.bank.org.

9. Веб-сайт Європейського Центрального Банку Європейського союзу (European Central Bank) – оперативна інформація про інфляцію, курси валют, ціни та економічні показники країн Європи та світу: <http://www.ecb.int/>

10. Веб-сайти міжнародного журналу «The Economist», Лондон: інформація про проблеми економіки та бізнесу всіх країн світу: www.economist.com/countries.

11. Веб-сайт Управління національної статистики Великої Британії (The Office for National Statistics) – інформація з усіх галузей економіки та соціального життя Великої Британії: www.statistics.gov.uk.

12. Веб-сайт Федерального статистичного управління Німеччини – інформація з усіх галузей економіки та соціального життя Німеччини: <http://www.statistik-bund.de>.

13. Веб-сайт Бюро статистики праці США (Bureau of Labor Statistics) – економічна та соціальна інформація США та інших країн світу: <http://www.stats.bls.gov>.

Посилання на джерела цитат, фактичних і статистичних даних, точки зору авторів потрібні для того, щоб можна було перевірити їх достовірність. Якщо в ІНДЗ відсутні посилання на джерела, то вважається, що воно написано на базі одного джерела. Така робота не зараховується.

Форма посилань на джерела може бути різною. Але обов'язково посилання на джерело крім прізвища автора, назви

роботи повинно мати вихідні дані, номер сторінки з тим, щоб джерело можна було легко знайти і перевірити посилання на нього.

В кінці цитати в квадратних дужках подається номер джерела за списком літератури та сторінка [4, с. 53]. Посилання за формою [4; 25] означатиме, що посилання робиться на два джерела: 4-е та 25-е за списком літератури.

Наприклад: Текст «...у більшості розвинених країн практичне застосування «стратегій активізму» надало позитивні результати переважно у періоди помірною розвитку» [4, с. 53].

Джерела можна розміщувати в списку в порядку появи посилань у тексті, або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Шкала оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання

Підготовка індивідуальної роботи		Вчасна здача	Разом
Оформлення	Основна частина		
0-5	0-5	0-5	0-15

4.2. Вимоги до підготовки презентації індивідуального навчально-дослідного завдання

Кожне ІНДЗ студента (захист) може бути представлено на практичному занятті у вигляді виступу-презентації.

Виступ-презентація є додатковим видом навчальної роботи студента, який готується у позааудиторний час і має на меті розвинути навички представлення (презентації) своїх досліджень. Виступ-презентація ІНДЗ, якщо інше не обумовлюється додатково, може проходити за загальною схемою.

Методика підготовки до презентації:

1. Обирається тема ІНДЗ, по якій буде готуватись виступ-презентація.
2. Визначаються мета завдання, основні задачі, вимоги до роботи та критерії оцінювання презентації.
3. Надаються відповіді на запитання студентів викладачем.
4. Студент над підготовкою виступу-презентації починає працювати з моменту видачі завдання, продовжуючи роботу в позааудиторний час.

5. У період підготовки роботи викладач консультує студентів.

6. Презентація забезпечується такими необхідними технічними засобами, як ноутбук та мультимедійний проектор (за можливості).

7. Учасник презентації на власний розсуд обирає форму презентації, в разі необхідності готує роздатковий матеріал.

8. Черговість виступів визначається планом практичних занять. У разі підготовки виступів-презентацій з різних практичних занять перевага надається тим, які відповідають тематиці практичного заняття.

Загальні вимоги та схема проведення виступу-презентації:

1. Тривалість виступу – до 7 хвилин.

2. Певний час (3-5 хвилин) по закінченні презентації відводиться на запитання слухачів і відповіді на них виступаючого. Важливо, щоб цей процес не перетворився на довготривалу дебат.

3. Результати підсумовуються викладачем, оголошуються на занятті з відповідними коментарями, в яких зазначаються сильні та слабкі сторони кожної презентації та заносяться у журнал академічної групи та електронний журнал у відповідних додаткових графах «ІНДЗ», «Виступ-презентація» (для електронного журналу обрати вид заняття «Інше»).

Критерії та шкала оцінювання презентації*

№ з/п	Критерій	Кількість балів
1.	Відповідність завданню та глибина розкриття теми	0-2
2.	Презентабельність, темп, якість подання матеріалу	0-2
3.	Логічність, чіткість, зрозумілість, цілісність	0-2
4.	Аргументованість	0-2
5.	Відповіді на запитання	0-2

* Перелік та оцінювання критеріїв можна варіювати.

5. КАРТКА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Картка оцінювання видів самостійної навчальної діяльності студентів наведена в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1

Картка оцінювання студентів

№ з/п	Види навчальної діяльності	Терміни виконання	Форма контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1	2	3	4	5
1.	Відвідування лекційних занять	за розкладом	журнал викладача	1 б. за академічну годину
2.	Відвідування практичних занять	за розкладом	журнал викладача	1 б. за академічну годину
3.	Підготовка та захист ІНДЗ	за розкладом	захист ІНДЗ	15 б. за один звіт
4.	Виступ-презентація за обраною темою ІНДЗ	за розкладом	електронна версія мультимедійного супроводу	10 б. за захист звіту
5.	Підготовка реферату на обрану та узгоджену тему	протягом семестру	реферат	5 б. за один реферат
6.	Написання звіту про ексклюзивне дослідження	протягом семестру	звіт	10 б. за один звіт
7.	Аналітичний огляд наукових публікацій	протягом семестру	аналітичний огляд	10 б. за один огляд
8.	Виступ з доповіддю на студентській науковій конференції	протягом семестру	довідка про виступ	30 б. за один виступ

Продовження табл. 5.1

1	2	3	4	5
9.	Публікація статті в наукових виданнях	протягом семестру	опублікована стаття	30 б. за одну публікацію
10.	Розв'язування додаткових задач або вправ	протягом семестру	Конспект	1 б. за одну тему практичного заняття
11.	Виконання індивідуальної навчально-дослідної роботи за обраною темою	протягом семестру	ІНДР	10 б. за один
12.	Повідомлення, що мають науково-практичну цінність	лекції, практичні	журнал викладача	2 б. за одну тему лекційного заняття

* види навчальної діяльності, які надають студенту можливість добрати втрачені на поточному контролі бали (сумарно з обов'язковими видами завдань - до 60 балів), є обов'язковими.

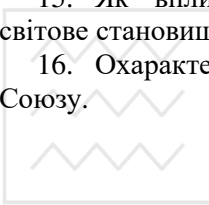
6. ЗАВДАННЯ З ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Теоретичні питання

1. Охарактеризуйте сучасний стан фінансів у США.
2. Охарактеризуйте сучасну фінансову систему в Німеччині.
3. У чому полягає сутність сучасної фінансової системи ФРН?
4. Назвіть особливості фінансів Франції.
5. Дайте характеристику сучасних фінансів Скандинавських країн.
6. З'ясуйте сутність сучасних фінансів у Великій Британії.

7. Охарактеризуйте сучасний стан фінансової системи в Японії.
8. У яких випадках і які знижки на ціни є в міжнародній комерційній практиці?
9. Які ви знаєте види платежів і засоби фінансових розрахунків у зовнішньоторговельній діяльності?
10. Які комерційні документи потрібні для реалізації зовнішньоторговельної операції?
11. Визначте фінансові передумови створення Європейського Союзу.
12. У чому полягає унікальність Європейського Союзу?
13. Які прогнози Європейського Союзу?
14. Охарактеризуйте досягнення фінансового розвитку Європейського Союзу.
15. Як вплинула Європейська інтеграція на фінансове світове становище?
16. Охарактеризуйте валютну інтеграцію Європейського Союзу.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Балацький, Є. О. Особливості бюджетного федералізму деяких країн світу / Є. О. Балацький // Вісник Української академії банківської справи. – 2009. – №2 (27). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2009_2/27.3_06.pdf.
2. Берстембаева Р. К. Организация государственных финансов в отдельных развитых странах. Учеб. пособие / Р. К. Берстембаева. – Алматы: Институт развития Казахстана, 2001. – 189 с.
3. Герасимчук З.В. Міжнародні економічні відносини / З.В. Герасимчук, Л.М. Горбач. – Луцьк: Надстир'я, 2001. – 240 с.
4. Карлін М. І. Фінанси зарубіжних країн. Навчальний посібник / М. І. Карлін. – К.: Кондор, 2004. – 384 с.
5. Карлін М. І. Фінанси країн Європейського Союзу: навч. посіб.: [для студ. ВНЗ] / М. І. Карлін; М-во освіти і науки України. – К.: Знання, 2011. – 640 с.
6. Карлін М. І. Фінансові системи країн Західної Європи.: Навч. посіб. / М. І. Карлін. – К., 2009. – 386с.
7. Карлін М.І. Державні фінанси розвинутих країн / М. І. Карлін. – Львів, 2010. – 484 с.
8. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн: Навчальний посібник / Л.О. Миргородська. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003 (2008). – 240с.
9. Михайлов Д.М. Мировой финансовый рынок / Д.М. Михайлов – М.: Экзамен, 2003. – 766с.
10. ОЭСР об оказании помощи беднейшим странам // Бюллетень иностранной коммерческой информации. – 2012. – № 48 (9892) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://89.175.180.7/edata/20/27.4.2012/N48.pdf>.
11. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник / [Кізіма Т. О., Кравчук Н. Я., Горин В. П. та ін.]; за ред. О. П. Кириленко. – Тернопіль: Економічна думка, 2013. – 287 с.